

Dolenjske Novice.

Izbajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo 1 gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem Mestu.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Veselo novo leto!

Nekaterikrat so „Novice“ vže tako zaklicale svojim prijateljem; tudi letos pravijo: Veselo novo leto, srečno leto 1893 Vam vsem, ki prebirate in podpirate list! Sreča in blagostanje na duši in telesu v novem letu vsemu narodu slovenskemu od meje do meje!

Ko bi mogel vrednik željé tudi vresničiti, o kaj in koliko bi Vam hotel želeti vsem — zlasti pa še Vam trpinom pod kmetsko st eho in po delavnicah rokodelskih. Bodi Vam novo leto milo! Naj se zacelijo žulji, s katerimi pridobivate kruha sebi in drugim; naj se Vam ohladi pot, ki vam rosi čelo pri Vašem trudapolnem delu. Novice se bodo trudile vedno pomagati Vam s svetom in naukom. Le pridne jih naročujte in berite; nekoliko Vam bodo gotovo tudi pomagale, da prisije solnca moč pred vaša vrata.

Brez greha hodite, vodi naj Vas očetova roka Vsegamogočnega Boga! Njim pa katerim bode začeto leto zadnje — kličejo „Dolenjske Novice“:

PODLISTEK.

Novo leto!

Častiti bralec! Ali si se že katerikrat vprašal, zakaj da se pričinja novo leto baš s prvim januarjem? Težko da; in vendar se stvar ne umeje tako sama ob sebi. Naravnije bi bilo, če bi se pričenjalo novo leto z 22. decembrom; kajti 21. decembra je najkrajši dan, z 22. decembrom pa začne rasti in solnce se začne bližati našemu severu, dokler ne doseže 21. junija najvišje stopinje in se ne začne zopet odmikati od nas.

Kdor pa misli nekoliko dalj, sodil bi, da bi se moralo pričeti novo leto z božičnim praznikom. Kajti tedaj se praznuje največi dogodek vsega sveta, prihod našega Izveličarja; dogodek, ki je tako spremenil svet, kakor spreminja solnčen vzhod našo zemljo. Polovico zemlje obdaja tema, polovico obseva solnce; do prihoda Izveličarjevega je obdajala tema in smrt vse človeštvo, s prihodom ujevovim pa je izšla luč, ki razsvitljuje in ogreva

„Srečno, z Bogom! Da se vidimo zopet in ne ločimo nikdar več!

Veselo novo leto!

Gospodarske stvari.

Kmetove težave.

Znana je tožba, da se je nekdanj laglje živele, kakor v današnjih časih. Tako ne toži samo rokodelec, ampak tudi naš delavni kmet. Pa kaj naj mislimo o tem, imata li prav, ko tožita?

Kakor povsod pri človeških rečeh tako se tudi tu marsikaj pretira. To se ne dá tajiti — večinoma pa so tožbe resnične. Pa kje jim je vzrok? Zadnji vzrok je pohlep po denarju, po bogastvu; želja, hitro obogateti, če tudi v škodo in pogubo bližnjemu! Glejmo!

Velike fabrike so nastale; zidali so jih večinoma ljudjé, katerim je samo na tem, da

človeška srca. Cerkev pričinja tudi svoje leto z adventom, ki je pripravljano na praznik božični.

Šolska leta se pričenjajo ob raznih časih. Najvažnejši, tako rekoč državni pričetek pa je vendar s prvim januarjem. Od kod to?

Prijatelj, ki to bereš, veš-li, od kod so podobne teh črk, ki jih sedaj gledaš; od kod smo jih vzeli Slovenci kakor tudi svoje Nemci, ponosni naši sosedje? Rimske črke so. — Da se pôje sv. maša v latinskem ali prav za prav v rimskem jeziku, to ti je znano; pomni pa še zraven, da sloni skoro vse naše javno življenje na rimskih ustanovah.

Rimci so bili narod bistrega duha in trdne železne volje. V boji se jim ni moglo ustaviti nobeno ljudstvo, in ob času, ko je prišel Kristus na svet, pokorila se jim je vsa tedaj znana zemlja. Rimci pa niso bili taki kakor Turki, da bi še trava ne zrasla več ondi, kjer so gospodarili. Bili so priden in varčen narod; in kakor je spreminjala in še spreminja turška lenoba najlepše kraje v puščavo, tako je ustvarjala rimska pridnost

jim vloženi denar več prinese. Radi tega izdelujejo ceno blagó — seveda grozno slabo — in rokodelec poštenjak se z njim ne more meriti. Goljufan si pa tudi ti kmet, ker dobiš blago, katero ti trpi trikrat manj časa kakor nekdanj ono, katero ti je izdelal sosed rokodelec. Ali fabrika ti škoduje še drugače; vzame ti delavne moči, hlapce in dekle — v fabriko vse hiti, ker so tam bolj „frej“ kakor v tvojej poštenej hiši. Ako hočeš imeti delavca, ti ga je treba plačati mnogo dražje kakor v prejšnjih časih — pa še bati se ga moraš. Ako mu rečeš trdo besedo, dobiš brž odgovor — če Vam ni prav, pa grem. Tožil mi je blizo Ljubljane kmet: hlapec je gospod, jaz pa suženj njegov! Narobe svet — pa kaj čem!

Ali kmet pa sedaj morda saj pridelke bolje prodava kakor poprej? Ravno narobe: Na Dolenjskem ima grozno nesrečo tam, kjer mu je prej najbolj cvel denar — v vinogradu — koliko jih je vže končanih po trtnej uši. Peronospera — strupena rosa — ga tare vže leta in leta; družih uim — hroščev, toče itd. ne manjka. Delati mu je in delati; tako rekoč siloma mora dobiti od zemlje; kedor ni škropil trt, ne bode pil vina! — Ali kar pa pridelal (razun vina, pa morda samo letos) nima cene. Resnica je, kmetje ne tožijo zastoj, da se obdelovanje več ne splačuje; kedor nima lastne delavne družine res, pri kmetiji ne bode dobil kruha.

Pa kje so vzroki? — Deloma Amerika in tudi druge tuje dežele, ki nam pošiljajo blago dober kup in jemlje ceno našemu; še več pa

in vztrajnost iz močvirij in pustin najrodovitnejša polja. Koder so zasadili Rimci vinsko trto, ondi rase še dandanes najboljše vino; rimske ceste in mostove občudujemo še vedno, in vodovodov, s kakeršnimi so oskrbovali Rimci tudi mala mesta, mi še dolgo ali nikdar imeli ne bodemo. A na rimsko pravo se opira tudi ves naš zakon, in vsemu zapadnemu svetu so vtisnili Rimci svoj pečat. Kaj čuda torej, da pričenjamo mi novo leto s 1. januarijem, ko so je tudi Rimci tako pričenjali.

In kakor so si Rimci novega leta dan sreče voščili in darov pošiljali, tako pošiljamo mi ta dan prijateljem in znancem voščila in pozdrave. Da, marsikomu, ki je sicer na Rimce jako hud, bi se hudo zamirili, da se odtegnemo tej rimski navadi. Ker pa je boljše primeriti kakor zamiriti, hočemo se ravnati po stari šegi in voščimo vsem bralcem srečnega novega leta.

Leto se pričinja z nedeljo. Dobro znamenje, si misli kak bralec in pustimo mu prazno vero, a vprašajmo ga, kakošno da si misli srečo, da

nam škoduje, kakor sem vže dejal — pohlep po denarju pri brezvestnih ljudeh. Da le nese! to jim je geslo, če tudi jih pri tem pogine na milijone.

To so tiste grozne pijavke mozga človeškega, ki ponarejajo živila — različne jedi in pijače. Neverjetno je, kako daleč so prišli v svojej umetnosti ti goljufi; neverjetno, koliko škodo delajo kmetovalcu, ker svoje ponarejene spake prodajajo za pravo blago po nizkej ceni. Kmet znižaj tudi ti, sicer pa ne moreš prodati! — Ponarejajo vina, maslo, pivo, mleko, moko in Bog si ga vedi kaj še. Potlej pa shajaj ubogi kmet!

Čuje se, da bode naš državni zbor kaj več ukrenil v tej reči ter napravil ostre postave, po katerih se bodo kaznovali ponarejevalci jedil in pijač — zlasti ako so škodljive ali pa če jih prodajajo za natorne — neponarejene.

O teh rečeh bodemo še kaj govorili v listu.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Katoliški shod je bil sklican, da poživi katoliško življenje med Slovenci. Tega bi pa ne dosegal, ako bi se zanemarjalo, kar se je sklenilo; sklepi morajo preiti v kri in življenje. Hvala Bogu, veliko se je uže zgodilo v teh mesecih, odkar smo se bili zbrali v Ljubljani — opominimo samo krasnih izjav naših občin po vsej deželi krajski — ali vendar se ima še mnogo zgoditi. Zato so se zbrali te dneve odlični gospodje v Ljubljani ter izvolili poseben odbor, ki ima

bodemo vedeli, kaj da mu treba voščiti. Izmed 100 ljudi bi jih nemara 90 odgovorilo, saj v sreci in na tihem, da denar, to je sreča. A da tega ni tako lahko dobiti, pritrnilo mi bo nemara vseh sto. Denarja z delom pridobljenega pa nimamo v mislih niti ne v čisljih. Kako torej? Bogati strijci nam še ne umirajo v Ameriki; da bi bili naši predniki zakopavali zakladov, tudi ni verjetno; kajti so bili tudi dobre volje ljudje. Ostane edino še loterija: in nemara si res kaka ženica domišlja, da vzdržuje država loterijo zato, da bogati lahkoverne ljudi. Državi donaša loterija po več milijonov čistega dobička na leto; toliko več morajo tedaj kratkoyidni reveži zastaviti, če hočejo sploh kaj dobiti; to je, kakor bi komu rekel: daj mi vsak teden 10 krajcarjev, in konec leta doboš cel goldinar debelega denarja. Loterija je skrivna naklada, na katero se oni najmanj jezé, katerim je naložena, jedini davek, ki ga plačujejo plačevalci z veseljem in navdušenjem. Toraj prijatelj, ako ti bode v srečo, želimo ti prvi dobiček. Ali pa veš da ti bode denar res prinesel srečo? Nečavno se je

skrbeti, da se sklepi katoliškega shoda ohranijo živi, da se po njih vredi vse naše življenje in delovanje. Bog daj blagoslov svoj, kakor ga je doslej obilno delil! — Ljubi Dolenjci, le čvrsto naprej z Bogom in vero sveto! Ne bomo se ke-sali nikdar ne sedaj in ne pozneje.

Povedali smo vže večkrat, da so **Mladočehi**, Čehi, katerim ni nič mar za vero njih očetov, krivi, da v državnem zboru ni več večine, ki je bila Slovanom saj nekoliko prijazna. Nam sovražni nemški liberalci skušajo sedaj ministra Tafeja pridobiti, da se napravi kako nova večina iz njih, Poljakov itd. Pa kaj tirjajo? Odreči se imajo vsi tirjanju, da naj bode šola verska; Slovencem se ne smé nič več pravic dodeliti na Koroškem, Štajarskem itd. zagotové pa Slovencem, to kar imajo. — Slovenci, ta bi bila lepa. Verska šola nam je in nam mora biti ena prvih tirjatev. Pravic imajo naši bratje Korošci še kaj malo, saj ni skorej nič slovenskih šol! Nemcem pa se ne godi prav nikjer krivica. Prepričani smo, da naši poslanci nikdar in nikoli ne bodo stopili v tako večino. Ako bi, bi ne bili več vredni našega za-upanja, ker bi več ne zahtevali tega, kar tirjajo njih volilei. Mi moramo ostati v zvezi le s kato-liškimi Nemci; brez njih ne opravimo nič. Kedor nima verskega prepričanja, drugim ne bode pravičen. Ako Poljaki potegnejo z Nemci, nas čakajo hudi časi — pa prestali jih bomo. Bog daj pri nas doma edinost in slogo, gorečnost za vero in jezik naših očetov!

Državni zbor bode pričel zopet svoje delo-vanje dné 8. januarja. Dela dovolj še čaka, ako ne bode zopet mnogo časa vzetega po nepotrebnem.

bralo, da je zadel reven delavec veliko svoto v loteriji. Komaj je to slišal, zmešalo se mu je v glavi. Zopet drugi je na mah umrl, od samega veselja. Tema dvema je pomenil denar nesrečo; ti seveda nisi tako nespameten, da bi znorel ali celó umrl od veselja. A morebiti si bral, koliko bogatinov so na Laškem roparji zadnje mesece polovili in tudi pomorili zarad denarja. Pri nas seveda ni roparjev; a priložnost jih naredi. Kdor pa se mora vedno batí roparjev in tatov, ta tudi ni srečen. Največ je pa takih, katerim spremeni bogastvo življenje: če so bili poprej delavni, udajo se lenobi; poprej zmerni in varčni, začno razkošno in potratno živeti in brž zapravijo ali premoženje ali pa zdravje in življenje. Kakor ne tekne jed brez dela, tako ne premoženje, ki ni pridobljeno s trudom. Nikdo pa ne ve naprej, ali mu prinese denar sreče ali nesreče. Brezpogojno toraj nikomur, niti sovražniku, ne smemo želeti obilo denarja k novemu letu.

Modrejši so oni, ki si želé za novo leto zdravja. Bog jim ga daj! "Toda, dragi moj, ali si že ka-

Kaj je novega po širokem svetu?

Sveti oče papež so pred kratkim razpo-lali krasno pismo do škofov italijanskih, v katerih ka-žejo kako pogubne so skrivne družbe tako zvanih prostožidarjev ali frajmavrerjev, ter priporočajo, naj se verniki od njih odvrtačajo, kolikor mogoče. — Ko so jim pa kardinali voščili srečo k božič-nim praznikom, so prelepo odgovorili, v katerem zopet kažejo, kako si prizadeva hudobni svet vse zoper cerkev. Govoré, naj bi ljudem vendar pu-stili vero, ki napredku nikakor ni nasprotna; za-trjujejo, da bodo sami vedno ostali zvest čuvaj resnice — da pa pri tem ne zaupajo v svoje slabe moči, ampak v pomoč vsegamogočnega Boga.

Laško skrpano kraljestvo je, kakor zna.o, na prav slabih nogah. Zadnji čas se celo kaže, da so se tudi tam godile velike goljufije, kakor na Francoskem. Kjer ni evangelija. je sebičnost, katera gleda le na žep, a ne na pravico.

Bolgari bodo premenili svojo ustavo, po ka-terej ne bode treba, da bi bili kneževi otroci pravoslavne — razkolne vere. Sedanji knez je katoličan; kako bi mogel svoje otroke izrejevati v krivej veri? Doslej še ni oženjen, pravijo pa, da se oženi, kadar bode obveljala nova ustava.

Na **Francoskem** se kaže vedno bolj, kako so tamo sprideni ljudje, ki imajo sedaj oblast v rokah. Veliko milijonov se je izvabilo ljudem iz rok, katere so pa večidel zapravili. Najimnitnejši gospodje so se dali podkupiti, da so pomagali goljufati. Dobil so pa tudi po sto, petsto, devet-sto tisoč, tudi milijon frankov, da so „pošteno“ goljufali. No, ta je lepa!

terikrat slišal ali celó videl, da je šel ta ali oni v najboljših letih pod rušo, da je najboljši korenjak zmed vrstnikov umrl najprej. Marsikatera mamka pa kašlja 80 in 90 let po tej grešni zemlji. Oni korenjak se je prehladil, prevzdignil, z nezmernostjo se ugonobil; in kaj ga je zapeljalo? Baš trdno zdravje. „Jaz imam železno naravo!“ je trdil in bil se ob prsi in grešil. Smrt pa se norca dela iz železnih narav in nam pridiguje dan na dan, da zdravje samo ob sebi ni še sreča, da treba najmenj še pameti, ki daje zdravju vrednost kakor bankovcu cesarska podoba in pismo.

Kaj pa zadovoljnost? Ta se prav mnogokrat vošči in sliši se često; kdor je zadovoljen, ta je srečen. Toda, prijatelj, ne poznaš-li zadovoljnega dobrovoljčka, o katerem pravi pesem: „Zaljubljeno gleda, na smeh se drži“, ki je zaljubljen sam vase in se smeja sam sebi? Vedno je židane volje in vse mu prav, pride sreča in nesreča. Naj zarašča žito plevel, naj se mu suši vinograd, njega to ne moti. Živina mu lačna prezeba pred gostilno, on pa notri pije in poje. Družina gospodari doma, on se pa po lovu

Piše se nam:

Iz Ljubljane. — Bodite pozdravljene „Dolenjske Novice!“ Srčno smo se razveselili, ko smo slišali, da bode te vedno delovale za blagor našega naroda na podlagi 1. slovenskega katoliškega shoda. Bravo, tako je prav smo govorili ter tudi sklenili dejansko pokazati, da smo z Vami enacih misli. Brž se nas je pri-glasilo čez 20 novih naročnikov — priloženo Vam pošljem imena na naročnino. Le skupaj delujmo za narod slovenski, mi v središču, drugi rodoljubi pa ob mejah slovenskih: gotovo bomo dosegli veliko v srečo svojih rojakov. Želimo le listu, naj tudi drugod vneti rodoljubi posežejo po njem, naj razširja katoliško pre-pričanje, ljubezen do lepe naše domovine po vseh vaseh dolenskih pa tudi še dalje! — V Ljubljani imamo sedaj veliko veselje-božičnic ki kaj ljubko kažejo, da je naš narod veren; pa tudi kako radodarni so Ljub-ljančani. Kedor ni bil v Ljubljani petnajst ali dvajset let — se ne more dosti načuditi, koliko se je storilo za dobre namene. Ne bom našteval društev, ampak račun samo, da je v tem času izraslo v Ljubljani ve-činoma po dobrotnih darovih šest velikanskih hiš za blage namene in ena cerkev, za katere se je gotovo potrošilo do milijona goldinarjev. Vidite, ljubi Dolenjci, da kršanska ljubezen še ni ugasnila med Slovenci, da maryeč živi in dela, kakor so tako lepo povedali pre-vzvišeni škof pri božični veselici v Marijanišču, ki je bila sv. Janeza dan zvečer. Jako milo je bilo tudi gledati, da je bilo tu pričujočih mnogo gospej in go-spodov iz najvišjih stanov. — Le krepko naprej po vsej milej domovini na podlagi svete vere naše!

Domače vesti.

(Vdanostne izjave.) Večkrat smo vže ome-nili, kake krepke zaupnice pošiljajo naše vrle občine ljubljanskemu knezoškofu. Neizmerno nas to veseli. Zato Vam prineso tu „Dol. Nov.“ imena srčnih občin po Dolenjskem, ki so to storile — po Gorenjskem in No-tranjskem jih je pa saj še dvakrat toliko. Te-le so

zabava. Da bi se pripognil in pobral kamen na njivi ali na travniku, ne pride mu na misel; rajši se mu petdesetkrat ogne z drevesom in z brano. „Mene bo že preživela kmetija; za otroke bo pa skrbel Bog,“ tako modruje veselo in živi kakor ptič. Ali je taka zadovoljnost res sreča? Ni-li ona največa zapreka napredku? Ni-li mnogo kriva rev in nadlog, ki nas tarejo, in ni-li večkrat po-dobna zanikernosti kakor jajce jajcu? Da, ona je glavni vzrok, da ne bodemo zapustili potomcem večega premoženja, kakor smo ga prejeli od sta-rišev, ali pa še tega ne. Kajti če stradamo v slabih časih in razsijpljemo v dobrih, kak je raz-loček na koncu? Bog nas varuj take zadovoljnosti! Želeti je ne moremo nikomur; kajti je redko kdo zadovoljen z onim, ki je sam seboj prezadovoljen.

In tako, dragi bralec, pregledaš lahko po vrsti vse dobrote, ki se imenujejo pozemeljska sreča; videl bodeš, da si nobene ne moremo želeti brezpogojno, da imajo vse le tedaj vrednost, kadar služijo dušnim močem, bistremu umu in trdni, dobri volji. Um in volja sta orodje, s katerim si

občine mož poštenjakov vnetih za katoliško prepričanje: Ajdovca pri Žužemberku, Ambrus, Bela Cerkev, Božjakova-Rosalnica pri Metliki, Brusnice pri Novem Mestu, Bukovica pri Št. Vidu, Cerklje pri Krškem, Dob pri Št. Vidu, Dobrnice-Sela pri Šumbregu, Dobrunje pod Ljubljano, Draga pri Višnji Gori, Gora pri Sodražici, Sv. Gregor pri Sodražici, Grosuplje, Iška Loka-Matena pod Ljubljano, Iška Vas pod Ljubljano, Šent-Jernej, Šent-Jurje pri Šmariji, Kompolje pri Lašicah, Kopanj, Križvevo pri Kostanjevici, Križka Vas pri Metliki, Križka Vas pri Višnji Gori, Leskovec pri Višnji Gori, Loka pri Črnomlju, Lokvica pri Metliki, Loški Potok, Lužarje v velikolaškem okraju, Mirna, Mirna Peč, Mo-ravče (fara Sv. Križ poleg Litije), Osilnica, Pe-trova Vas pri Črnomlju, Pijava Gorica pod Ljubljano, Podboršt pri Št. Vidu, Podgora pri Lašicah, Polica, Radovica pri Metliki, Struge, Studenec pri Igu, Studenec-Bučka pri Krškem, Škocijan pri Dobravi, Šmarije, Šmarijeta pri Klevežu, Temenica pri Št. Vidu, Talči Vrh pri Črnomlju, Trebnje, Velike Poljane pri Ribnici, Videm pri Lašicah, Vinica, Zagorica pri Št. Vidu, Žaljna, Želumlje-Golo. — Živili možie. živile občine! Mož se ne sme sramovati svojega pre-pričanja — in vi se ga ne sramujete. Slava Vam! Dobro vemo, da bode te pokazali svoje prepričanje tudi takrat, kadar Vam bomo zaklicali: Te-le gospode volite!

(Občinski zastop novomeški) je imel 18. dec. sejo. Župan je naznanil nekatere za mesto važne reči, ki so se vzele na znanje. Nekateri želé kupiti lesa iz mestnega gozda. Sklenilo se je, da se bode prodaja svoječasno naznanila po časopisih. Podvzet-nikoma Hofman in Nikoleti se dovoli kopanje gramoza proti primernej odškodnini. — Poglavitna reč je bila proračun. Po njem bode treba za ubože in hirajoče, koje imajo preskrbovati čez 1991 goldi-narjev, kar se pokrije s prihodki dotičnega zaklada in ostane še prebitka 12 goldinarjev. Sklene se, da se

zamoremo pridobiti in ohraniti srečo tu na zemlji a tudi srečo na onem svetu; saj so peli angelji ob Kristusovem rojstvu: Mir ljudem na zemlji, ki so dobre, svete volje!

Uma nam, hvala Bogu, ne manjka; celó po-naša se Slovenec lahko s tem darom; a volja nam omahuje. Dela se bojimo, truda se strašimo. Kar se dá doseči hitro in brez posebnega napora, tega se še lotimo, in sadili bi drevje, če bi nam v štirinajstih dneh že donašalo sadú; a kdo bo čakal tri, štiri leta! In vendar bi ga čakali; a če tudi sami ne, niso-li otroci naši vredni, da skrbimo za-nje; ni-li njih sreča naša sreča? Ne koristi li en sam krajcar, ki ga dam revežu, en sam korak, ki ga storim za prijatelja, več kakor vse tihe želje, ki jih gojim za njegovo srečo, več kakor vsa voščila? In kje bi se dobilo boljših prijateljev, kakor so otroci starišem in stariši otrokom? Ni li čudak, kdor želi komu sreče, ne stori pa niti za svojo srečo nič? Rekli bi, da je hinave in farizej, če ne bi poznali rahle, mehke njegove volje, ki se šibi pod najmanjšo težo, ki omaguje pred naj-

odslej dalje ubožni in hiralni zavod združita, ker ni vzroka, zakaj bi se račun posebej polagali. — Ker ima mestni župan vedno več posla, in se nikakor ne more zahtevati, da bi zastonj zgubljal čas in trud, se mu dovoli nagrade letnih 400 goldinarjev. — Mestnemu tajniku se je od 1. aprila dalje določila plača 400 gld. s prostim stanovanjem v mestnej hiši, s prosto kurjavo in svetlavo. — Mestnej godbi se je zvišala podpora od 60 gld. na 100 goldinarjev, zaradi česar pač novomeščani ne bodo nevoljni; godba nam je vendarle potrebna. — Precej govorjenja je bilo tudi o kopalšču, pri kojem bode treba nekatere reči drugače ukreniti, pa pri mestnem mlinu, ki je pravi rak Novemu Mestu. Vendar se je nadvse obravnava in konečno sklepanje o tem odložilo na poznejši čas, ker je bila ura vže jako pozna. — Primanjkljaja kaže proračun 3126 goldinarjev. Pokril se bode s 15 odstotno naklado na vžitninske davke, in s 25odstotno naklado na vse davke s priklado vred. Pasji davek pa se zviša z dveh na tri goldinarje za vse pse, kateri niso po postavi izvzeti.

(Presvitli cesar) so podarili požarni brambi v Leskovcu 60 gld.

(Za kanonika v Novem Mestu) je imenovan vel. čast. gospod France Povše, župnik na Ježici. Veselimo se, da dobimo tako vrlega gospoda v svojo sredo.

(Družbo sv. Cirila in Metoda) rodoljubi jako podpirajo; veselo je brati, kako jej dohajajo darovi od vseh strani. Naši državni poslanci so jej podarili 200 kron. Tudi mi se pridružujemo z veseljem onim listom, ki priporočajo: prvo krono, katero dobiš, daruj družbi sv. Cirila in Metoda! — Ako jih daš pa še več, tem bolje; le mnogoštevilni darovi bodo rešili otrokom ob meji nemškeje in laškeje vero katoliško in narodnost slovensko! — Sicer bomo pa o tej prepotrebnej družbi še večkrat govorili v našem listu.

(Tukajšna katoliška družba rokodeljskih pomočnikov) napravi 8. januarija ob polu osmi zvečer veselico-obletnico z jako mičnim programom: govor, petje, deklamacije, igra Zamujeni vlak in slednjič

manjšo zapreko, ki se do željâ in do lesed še popne, do dejanja ne več. In vendar vlada na zemlji mnogo oblastnejše volja nego pa um.

Dobre, trdne volje torej želimo vsem Slovincem za novo leto, da ne pozabijo, zakaj da smo ustvarjeni, pomnijo pa tudi, da nam je zemljo Bog dal v last, da si na njej lahko pripravimo, prijetno bivališče na popotovanji. Novo leto bodi začetek novemu delu, temelj novi sreči. Pomislimo, da nismo rojeni samim sebi, ampak tudi starišem in otrokom in prijateljem in domovini. Bog varuj, da bi se reklo kedaj o nas: Tu je prebival dobrodušen ljud, ki bi bil vse dal za druge, če bi bil sploh kaj imel, ki bi bil vse storil za svojega bližnjega, kar bi se bilo dalo storiti brez dela. Mi hočemo marveč s svojimi rokami in svojim umom vtisniti svoji zemlji svoj pečat, da bodo rekli potomci vživajoč in množeč sadove našega truda: Kreпки ljudje so bili naši predniki; to svedočijo polja in vinogradi, naprave in stavbe. Hvala jim, slava njih spominu!

v spodnjih prostorih tombola, za katero so deloma vže preskrbljeni prav lepi dobitki.

(Pri občinskih volitvah v Toplicah) so bili izvoljeni županom Jožef Šušteršič, trgovec in posestnik v Toplicah. Svetovalcem: Franc Kulavica, posestnik v Gor. Šicah, Anton Sterniša, posestnik v Toplicah, Jože Klinc posestnik Gor. Polje, Jože Novina, posestnik Podturnom, in Matija Klopčar, Uršna Sela. — V Šent-Petru pri Novem Mestu so bili izvoljeni: za župana Janez Rifelj, mlinar na Lešnici, svetovalci pa so: Franc Bojanec, Franc Florijančič, obadva iz Šent-Petra; Janez Seljak iz Grič in Jože Bevec iz Kija.

(Ribniškimi županom) mesto umrlega Erhovnica je bil izvoljen g. Jožef Kljun trgovec in posestnik, po domače Bukovec, občinskim svetovalcem pa g. Andrej Podboj.

(Iz Mokronoga) se poroča: Bolezen nas letos kar noče zapustiti. Prej je razsajala griza in jih veliko pomorila; sedaj pa vratnica (difteritis) davi otroke. Eni rodovini so umrli vže trije otroci, četrti pa je še nevarno bolan.

(Pri občnem zborn bralnega društva v Kostanjevici) bili so voljeni: G. Otomar Sever župan in c. kr. nadporočnik v pok. predsednikom, g. Dam. Pavlič, župnik podpredsednikom, g. Franjo Kobau c. kr. davčni adjunkt tajnikom, g. Lavoslav Abram nadučitelj denarničarjem in g. Alojzij Gač mlajši knjižničarjem. Odbornikom sta voljena: g. Ivan Rabuze trgovec in g. Anton Štravs zemljiški in hišni posestnik.

(Deželni odbor Kranjski) imenoval je gospoda dr. Vinko Gregoriča v Ljubljani za primarija pri deželni bolnici; nadalje je imenoval gospoda dr. Sameca, slovenskih starišev sina iz Dobrlevasi na Koroškem za provizoričnega okrožnega zdravnika na Kočevskem pod pogojem, da v tacih slučajih propisana dokazila, katera niso bila priložena, posledobno predloži in sicer verodostojno dokazilo, da je popolnoma zmožen slovenščine v besedi in pisavi. Dotično spričevalo občine trbovljske o zmožnosti v slovenščini je dež. odbor zavrgel kot nedostojno dokazilo.

(„Dom in Svet“) prekrasen leposloven list s podobami priporočamo najtopleje vsem, ki potrebujejo tacega berila. List je vsestransko izvrsten; naročnina tako nizka — samo 3 gold. za leto, — da celó veliki narodi ne dajo enacih listov ceneje. Čuditi se moramo, da toliko zmore veleučeni g. vrednik pri naših skromnih močéh. — Naročuje se pri vredništvu v Marijanišču na Poljanski cesti v Ljubljani.

Družba sv. Mohora.

Ni ga kmalu naroda, ki bi se mogel ponašati z družbo, s kakoršno se po pravici ponaša mali narod slovenski. Da še enkrat rečem: Slovenci prekašamo z družbo sv. Mohora sosedne narode — Nemce, Lahe, Madjare, ki se mogočno košatijo s svojo omiko, s svojo vednostjo, s svojim zavednim, izobraženim ljudstvom. Čez 57 tisoč članov je imela letos naša družba, dasi se Slovencev ne šteje niti poldrug milijon!

Ako štejeemo Nemcev 50 milijonov, nas pa poldrug milijon, in bi Nemci imeli društvo, kakoršno imamo mi ubogi Slovenci, veste koliko bi morale isto šteti članov? Nič manj, kakor eden milijon in pa 900 tisoč! Kje ga imajo? naj ga pokažejo! Če pa kaj tacega ne morejo, naj nikar ne zabavljajo, kakor

se večkrat čuje, da so Slovenci, da je slovensko ljudstvo neizobraženo. — Ravno narobe je! Pri družbi sv. Mohora so po velikej večini preprosti ljudje — torej res slovensko ljudstvo. Tako bedast pa gotovo ni naš slovenski kmet ali delavec, da bi kar za šalo, ali morda zavoljo lepšega dal vsako leto en krvavo prisluzeni goldinarček za bukve — da bi jih kar raztrgal, proč vrgel, ne pa pridno bral. Ne, naši ljudje bukve družbe sv. Mohora radi beró! Če pa beró, niso neolikani — niso slabši kakor drugi naródi; če beró več, jih presegajo!

Zató smemo pač reči s pesnikom: Biti slovenske krvi bodi Slovencu ponos!

Veliko, da veliko smo dosegli; veselje mora rodoljubo pretresati srcé, ako prebira v letošnjem kalendarju, kako brzo je rasla zadnja leta ponosna naša družba. Radost ga mora prešiniti ko vidi kako vrolo, kako za pravi blagor vneto duhovščino ima naš narod. Kajti istna je, nihče si ne drzne tega tajiti, da gré prva in najveća zasluga njej, da je storila naša mohorska družba tako velikansk napredek.

Pa še nekaj moramo povdariti. Naša družba je cerkvena bratovščina. — Recimo, da od vseh mohorskih udov spolnuje le 30 trideset tisoč vse pogoje — glejte trideset tisoč očenašev puhti k nebu vsaki dan proseč blagoslova za naš narod na prošnjo svetega Mohora, kateri je nekđaj po naših krajih prižgal luč sv. vere. Mi verni kristijani pa le predobro vemo, kaj je molitev — vsegamogočna je, saj je djal Kristus sam, da bomo prejeli vse, česar koli bomo prosili. Prav nič ne govorimo napačno, če pravimo, da je ravno v tej cerkvenej strani naše družbe njena moč, pa tudi dokaz, da naš vroli narod ni le zaveden, željen branja, ampak zlasti tudi istinito veren.

Bog daj, da ostane vedno tak. Ne bode se bati, da kedaj pogine, ker ima v sebi življensko moč. Nikar namreč ne mislimo, da močan, krepak dela narod le to, ako ima dosti učenjakov, ali velike pesnike, ki so pa morda celo razširjali napačne nazore v versko in npravno škodo: ni samo v tem narodova moč, ampak istinito olikan smemo imenovati oni narod, pri kojem prešinja vse sloje, vse stanove neka gotova izobrazženost, zavednost; istinito krepak je le tisti narod, ki ima v sebi dovolj npravne moči, da se zna varovati strasti, ki pijó človeštvu mozeg in kri, kjer koli se jim vdaja. Iz zgodovine bi mogli navesti dosti izgledov v dokaz svoje trditve. Kedo more tajiti, da niso imeli Grki in Rimljani dosti velicih mož, ki so se skazovali kot pesniki, pisatelji, učenjaki, modrijani? A kako je sedaj? Čudimo se starim, učimo se od njih — a sedanjim se nimamo v čem čuditi.

Pa smo li pri našej družbi dosegli najvišo stopinjo? ali ni več mogoče?

Resnica je, vže s sedanjim vspehom bi smeli biti zadovoljni — ali vendar nam je mogoče doseči še večí. Po nekaterih krajih je primeroma še malo članov, dasi niso bolj ubožni kakor drugi, kateri jih štejejo veliko več. Tu naj se dela; narodnjaki, široko vam polje, lepe Vam zasluge za pravo narodno omiko! Zopet je ljudi, kateri bi prav radi imeli knjige svetega Mohora, ali težko utrpé goldinar, — premožniši podarite jim kaj, naročite po več iztisov, kakor to istinito delajo nekateri vroli duhovni! Če pa to ne gre, posojajte lepe knjižice, s tem se bode budilo veselje do čitanja in marsikedo, ki od začetka bere tuje knjige, se boče vpisal sam v prekornistno družbo.

Želeč našej družbi še vedno krepkejo rast, vedno večo moč, sem zapisal te besede. Vi pa, verni Slovenci, pristopite k družbi sv. Mohora letos v še večem številu, kakor se je to zgodilo v preteklem letu!

Naznanilo.

Ker je imelo „godbeno društvo“ tekem leta razne neprilike, smatra si isto v dolžnost enkrat za vselej naznaniti vsem slav. društvom, korporacijam, skratka vsem, kateri bi se godbe hoteli kedaj poslužiti, da naj se blagovolijo obrniti na predsednika ali blagajnika godbenega društva. Računi so le isti veljavni na društvo ali od društva, katere podpiše predsednik ali blagajnik.

Za godbeno društvo

Franc Kastelic,
predsednik.

Simeon pl. Sladovič,
blagajnik.

ZAHVALA.

Povodom bolezní in smrti naše nepozabne soproge, oziroma edine hčerke, gospe

Mimi Grebenc roj. Gerdešič

prejeli smo z besedo in v pismih od blizo in daleč mnogo mnogo dokazov srčnega sočutja. Naj bode za nje, kakor tudi za podarjene krasne vence in za impozantni, predragi pokojnici napravljeni spreved k poslednjemu počitku vsem in vsakemu, posebno pa še prečast. kapiteljski in samostanski duhovščini, damam novomeškim, gospodom tradnikom vseh vrst, tudi onim, kateri so prihiteli iz Kostanjevice in iz Trebnjega, gospodom profesorjem tukajšne gimnazije ter slavnemu „Dolenjskemu pevskemu društvu“ za ganljivo petje s tem izrečena naša srčna zahvala.

Novo Mesto, dné 15. decembra 1892.

Josip Gerdešič,
o. kr. okr. sod. predsednik,
Amalija Gerdešič,
star.ši.

Karol Grebenc,
o. kr. sodni pristav,
soproj.

(7)

Krepki deček

se sprejme takoj v mesarsko obrt pri posestniku in mesarju Jožefu Windischerju v Kandiji pri Novem Mestu.

Srečno Novo leto

vošim

vsem prijateljem in znancem.

Janez Krajec,

tiskar in knjigar v Novem Mestu.

Amerikanske reznike in vkoreninjene trte Riparija in York Madeira prodaja po jako nizki ceni grajsko oskrbnništvo gradu Raka pri Krškem. (4-1)

Na prodaj

je pôd z malim pôdom, senico in pôdnikom na eni strani, s pristreškam pa na obeh straneh. Dalje je tukaj tudi naprodaj 1000 mernikov ovs. Več se izvé pri lastniku Janezu Udoviču v Gorenjih Ponikvah, št. 12 pošta Trebnje. (6-1)

Hiša v Cirklah

na državni cesti, katera je pripravna za vsako kupčijo, se po jako nizki ceni in iz proste roke z ali brez zemljišča proda. Več se izvé pri Josipu Hummerju v Ceiju. (13)

V kavarni gosp. Schmida v Novem Mestu se v drugo roko oddajo ti-le časopisi: „Slovenski Narod“, „Süddeutsche Post“, „Neue Freie Presse“, „Neues Wiener Tagblatt“, „Tigaro“, „Wiener Karikaturen“ in „Das Neue Illustrierte Blatt“. (15-1)

Na prodaj.

Janez Jontez, posestnik v Dolini, fare Boštanj pri Kržišah prodaja svoje gospodarsko poslopje, mlin in žago. Žaga je v jako dobrem stanu, skoraj čisto nova. Več in natančneje se izvé pri lastniku. (5-2)

Lepo posestvo

v gorenjih Šmarjetskih Toplicah obstoječe iz 28 oralov zemljišča, 3 hiš, z lepo hišno opravo, kuhinja s šteditnim ognjiščem (šparherdom), 2 vodnjakov, 2 vrtov, 3 kleti, 2 pôdov, 2 senic, 9 svinskih hlevov, 2 hlevov, drvarnice, 18 štantov kozolec s podstreškom, pepelavnice za lug (potaše) kuhati in kovačnice z orodjem. Vse je še v jako dobrem stanju in se takoj proda pod ugodnimi poji. — Več o tem pové

Matija Barborič

(10-1)

v Gor. Toplicah, pošta Šmarjeta.

Prijateljem in znancem

vošiva tem potom

vse ljubo v Novem letu!

Dr. Slanc in Ana Slanc.

(9)

Veselo Novo leto!

vsem

znancem in prijateljem

voši

(9)

Josip Bergmann,

lekarnar pri „Kroni“ v Novem Mestu.

BRATA SCHWEIGER

v Črnomlju

priporočata svojo zalogo pravih naravnih, belih in drugih

istrijskih in dalmatinskih vin.

Vzorci se pošiljajo brezplačno in poštne prosto. (12-1)

Prodaja drv in oglja.

Logarsko oskrbnništvo grajščine Gradac (pri Metliki) naznanja, da ima v svojih gozdih Padeš pri Birčni Vasi gabrov les za kurjavo 1 meter (1 meter dolga) prve vrste po 1 gld. 15 kr., druge vrste po 1 gld. na prodaj, v gozdih Peščenik pa ima bukova drva 1 meter (po 1.40 m. dolga) po 1 gld. 10 kr.

Tudi prodaja v Peščeniku oglje iz bukovega lesa po 30 kr. hektoliter Večjim naročilom se radovoljno dovoz v Novo Mesto preskrbi.

Iščejo se tudi razpečevalci, katerim se po dogovoru daje popust. Vsa naročila in vprašanja sprejema in odgovarja

logarsko oskrbnništvo, grajščina Gradac.

(251-3)

Anton Turk,

knjigovez,

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 8

priporoča svojo dobro vrejeno knjigovoznico za vezanje knjig, kakor tudi vsa v to stroko spadajoča dela. — Dalje ima tudi naprodaj sledeče knjige iz lastne založbe:

Andrej Hofer, verni popis njegovega življenja in njegove junaške smrti v Mantovi l. 1810. S podobo. Cena 14 kr.

Princ Evgen Savojski Z barvano podobo 20 kr. Hedvika, banditova nevesta. Povest. Spodobo 20 kr.

Štiri povesti za slovensko ljudstvo. Cena 20 kr.

Srečolovec. Povest onim, ki si na tujem iščejo domú, zlasti njim, ki tišče v Ameriko. Cena 20 kr.

Sv. Notburga in popis življenja sv. Heme, kneginje slovenske, s pripovedko o zvonu v blejskem jezeru. Z barvano podobo. Cena 18 kr.

Cvetina borograjska. Z barvano podobo. Ilustrovaná izdaja. Cena 40 kr.

Pravljice. I. zvezek. Cena 20 kr.

Ave Marija. Z podobami. Cena 10 kr.

Božja pot Matere Božje na Bledu. S podobo. 10 kr.

Založba raznih slovenskih spisov, kakor n. pr.: „Tisoč in ena noč“, „Kristof Smida“, „Narodne biblioteke“; potem imam tudi v svoji zalogi vže izdelane molitvene knjige, trgovina papirja in raznovrstnega pisalnega orodja.

Vnanja naročila, kakor tudi za vezanje knjig, se točno in po najnižji ceni izvršujejo.

Pošten deček,

lepega vedenja in krepkega zdravja se takoj sprejme v Germovo prodajalnico za moko in voščene sveče v Novem Mestu. (266-2)

1000 mernikov koruze,

stari mernik po 1 gld. 45 kr. ima na prodaj Jakob Paučič na Velikem trgu št. 75 v Novem Mestu. (265-2)

Pet Tantum ergo in pet mašnih pesem

za mešan zbor, zložil Ig. Hladnik, op. 17. — Prodaja J. Krajec v Novem Mestu in Kat. bukvarna v Ljubljani po 40 kr. iztis. (1)

Od novega leta dalje se bodo na drobno prodajale

deske

iz mehkega lesa in sicer vsako saboto na žagi v Soteski.

Gozdarski urad v Soteski

(262-2)

pošta Dvor.

Vsem spoštovanim naročnikom in pospeševalcem iz Novega Mesta in okolice vošim

srečno novo leto!**Anton Weiss,**

trgovina z obleko

poleg gostilne „pri Solncu“ v Novem Mestu.

(16)

Na prodaj je:

2000 mernikov lepe koruze po 1 gold. 30 kr., potem 2000 mernikov lepega ovsa po 90 kr., ali pa tudi 100 kilogramov koruze za 5 gold. 60 kr., 100 kilogramov ovsa za 6 gold.

Josip Errath,

v Mokronogu.

(8-1)

PEPEL

kupuje vsako množino po 25 kr. navadni mernik, grajsko oskrbnitvo Ruperč Vrh. (249-8)

Učenca,

krepkega, zdravega, lepega obnašanja in s potrebno šolsko izobrazbo sprejme v svojo prodajalnico z železnino in špecijskim blagom.

Adolf Gustin

v Novem Mestu.

(264-2)

Naprodaj je v Škocjanu, šte. 27 čisto nov in jak. ber

h armonium

po danih pogoji. Več in natančneje se izve pri lastniku. (11-1)

Služba mežnarja in organista

v Mirni peči je po novem letu za oddati. Stanovanje je prosto za eno osebo. — Pisane ponudbe naj se pošiljajo župnijskemu uradu v Mirni peči. (267-2)

Kupi se dve sto mernikov

OVSA,

ki se ima oddati meseca januarja. Ponudbe s priloženim blagom in ceno naj se pošiljajo gozdnemu uradu v Soteski (Forstamt Ainödt) pošta Dvor pri Zužemberku.